

Datum van
inontvangstneming

:

07/05/2019

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-249/19-1

Zaak C-249/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 maart 2019

Verwijzende rechter:

Tribunalul București (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 februari 2019

Verzoekster in eerste aanleg en appellante:

JE

Verweerder in eerste aanleg en geïntimeerde:

KF

[OMISSIS]

TRIBUNALUL BUCUREȘTI – SECȚIA A IV-A CIVILĂ (rechter in tweede aanleg Boekarest, Roemenië – Vierde civiele kamer)

[OMISSIS]

Openbare terechtzitting van 11 februari 2019

[OMISSIS]

De zaak betreffende het hoger beroep dat is ingesteld door appellante - verzoekster in eerste aanleg JE [OMISSIS] tegen geïntimeerde - verweerder in eerste aanleg KF en dat betrekking heeft op een echtscheiding met minderjarige [kinderen] is ingeschreven op de rol.

[OMISSIS]

TRIBUNALUL,

constateert, na bestudering van de onderhavige zaak, het volgende:

I. Voorwerp van het hoofdgeding en relevante feiten

1. Bij verzoekschrift van JE, dat op 13 oktober 2016 bij de Judecătoria Iași (rechter in eerste aanleg Iași, Roemenië) [OMISSIS] is ingeschreven, heeft verzoekster in eerste aanleg tegen [Or. 1] verweerder KF een verzoek tot echtscheiding ingediend, waarbij zij verzocht om de ontbinding van het huwelijk tussen partijen, het recht om opnieuw haar naam van vóór het huwelijk te gebruiken, de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijke gezag over de minderjarige dochter [OMISSIS], de vaststelling van de woonplaats van de minderjarige dochter bij haar moeder in Italië, de verplichting van verweerder om een onderhoudsbijdrage te betalen, met inbegrip van de kosten van het geding.
2. In de motivering van haar verzoek stelt verzoekster dat partijen op 2 september 2001 te Iași (Roemenië) zijn gehuwd en dat uit deze relatie op 23 juni 2005 te Verona (Italië) de minderjarige dochter [OMISSIS] is geboren.
3. Bij civiel vonnis [van] [OMISSIS] 31 mei 2017 heeft de Judecătoria Iași zich onbevoegd verklaard om het geschil te beslechten, ten gunste van de Judecătoria Sectorului 5 București (rechter in eerste aanleg van het vijfde arrondissement van Boekarest, Roemenië), bij wie het geding op 9 augustus 2017 op de rol is ingeschreven.
4. Op de zitting van 21 november 2017 heeft die rechter de exceptie van algemene onbevoegdheid van de Roemeense rechter toegewezen, wat betreft de vordering inzake ouderlijk gezag en de onderhoudsplicht ten aanzien van de minderjarige dochter [OMISSIS].
5. Bij civiel vonnis [van] [OMISSIS] 20 februari 2018 heeft de Judecătoria Sectorului 5 București het verzoek afgewezen, om de hierna uiteengezette redenen.
6. Aangezien is vastgesteld dat de partijen op de datum waarop de echtscheidingsprocedure bij die rechter werd ingeleid hun gewone verblijfplaats in Italië hadden [aangezien de partijen al geruime tijd in Italië woonden (OMISSIS), zelfs voordat de betrokken rechtbank werd aangezocht], heeft deze rechter vastgesteld dat volgende verordeningen rechtstreeks toepasselijk waren: verordening (EG) nr. 2201/2003 [van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000] en verordening (EU) nr. 1259/2010 [van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed]. Deze verordeningen sluiten de toepassing uit van de Roemeense procedurele bepalingen

inzake de algemene bevoegdheid en de bepalingen van het [Roemeense] burgerlijk wetboek betreffende de bepaling van het op de echtscheiding toepasselijke recht.

7. Na te hebben vastgesteld dat de algemene bevoegdheid inzake echtscheiding aan de Roemeense rechter toekomt [artikel 3, lid 1, onder b), van verordening (EG) nr. 2201/2003] en de territoriale bevoegde rechter de Judecătoria Sectorului 5 is, heeft de betrokken rechterlijke instantie geoordeeld dat het Italiaanse recht overeenkomstig artikel 8, onder a), van verordening (EG) nr. 1259/2010 van toepassing is op het geschil, aangezien de partijen hun gewone verblijfplaats in Italië hebben. Dienaangaande is die rechter van oordeel dat de criteria van artikel 8, onder a, van verordening nr. 1259/2010 hiërarchisch zijn, zodat, indien aan de voorwaarden van het eerste criterium is voldaan, de andere criteria zijn uitgesloten, waarbij hij opmerkt dat in overweging 10 van verordening nr. 1259/2010 is bepaald dat het krachtens de collisieregels van deze verordening vastgestelde recht moet worden toegepast op de gronden van de echtscheiding.
8. De betrokken rechter is van oordeel dat de ontbinding van het huwelijk om andere dan de in artikel 3 van de legge 1° dicembre 1970, n.898 „Disciplina dei casi di scioglimento del matrimonio” (Italiaanse wet nr. 898 van 1 december 1970 tot regeling van gevallen van ontbinding van het huwelijk) genoemde redenen alleen kan worden gevraagd indien de scheiding van tafel en bed tussen de echtgenoten heeft plaatsgevonden, die moet worden vastgesteld of bevolen door een rechterlijke [Or. 2] instantie, en er sinds die scheiding van tafel en bed tot het moment waarop het verzoek tot echtscheiding bij de rechter aanhangig wordt gemaakt, ten minste drie jaar zijn verstreken.
9. Bij de analyse van verzoeksters verzoek heeft de betrokken rechter, zoals hierboven is uiteengezet, geoordeeld dat de door haar aangevoerde gronden voor de echtscheiding niet waren voorzien in artikel 3 van wet nr. 898/1970 betreffende de regeling van gevallen van ontbinding van het huwelijk, en evenmin is aangetoond dat er sprake was van een rechterlijke beslissing op grond waarvan partijen van tafel en bed gescheiden waren. Deze rechter heeft het argument dat het Italiaanse recht verwijst naar de noodzaak van een eenvoudige feitelijke scheiding, niet aanvaard gelet op het feit dat in de tekst van artikel 3, lid 1, punt 2, onder b), van wet nr. 898/01.12.1970 uitdrukkelijk melding wordt gemaakt van de door een rechter goedgekeurde of bevolen scheiding, hetgeen impliceert dat er een gerechtelijke procedure wordt gevoerd.
10. Aangezien de Roemeense wetgeving niet voorziet in een procedure van scheiding van tafel en bed, moet deze procedure voor de Italiaanse rechter worden gevoerd, zodat een verzoek in die zin voor de Roemeense rechter niet ontvankelijk is.
11. Verzoekster heeft tegen dit arrest en tegen deze voorlopige beslissingen hoger beroep ingesteld en verzocht dat het verzoek, zoals het is geformleerd, wordt ingewilligd. Tot staving van haar hoger beroep heeft appellante aangevoerd dat de criteria van artikel 8 van verordening nr. 1259/2010 volgens haar alternatieve

criteria zijn. Zij verklaart bovendien dat zij haar verzoek nader heeft toegelicht en zij primair heeft verzocht om een door de rechter uitgesproken scheiding van tafel en bed volgens het Italiaanse materiële recht en de daaruit voortvloeiende ontbinding van de [levens]gemeenschap en, subsidiair, de echtscheiding. Appellante heeft daarenboven aangegeven dat de rechter van eerste aanleg de bepalingen van artikel 2600, lid 2, van het Roemeense burgerlijk wetboek had moeten toepassen. Dat artikel bepaalt dat, indien het aldus aangewezen buitenlandse recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding of daarin voorziet onder uitzonderlijk restrictieve voorwaarden, het Roemeense recht van toepassing is indien een van de echtgenoten op de datum van het verzoek om echtscheiding een Roemeens staatsburger is of zijn of haar gewone verblijfplaats in Roemenië heeft. Appellante betoogt derhalve dat, aangezien het Italiaanse recht restrictief is wat de voorwaarden voor echtscheiding betreft, het Roemeense materiële recht moet worden toegepast; de rechter van eerste aanleg heeft echter geen uitspraak gedaan over dat verzoek. Appellante merkt voorts op dat, voor zover het Italiaanse materiële recht van toepassing wordt verklaard, de oplossing van de rechter van eerste aanleg, die het verzoek om scheiding van tafel en bed niet-ontvankelijk heeft verklaard, volgens haar onrechtmatig is, gelet op het feit dat de rechter van oordeel was dat in casu het Italiaanse materiële recht van toepassing is, dat voorziet in een scheiding van tafel en bed op grond van de artikelen 150 en 151 van het Italiaanse burgerlijk wetboek en artikel 191, lid 2, van het Italiaanse burgerlijk wetboek, zoals gewijzigd bij legge 6 maggio 2015, n.55, Disposizioni in materia di scioglimento o di cessazione degli effetti civili del matrimonio nonché di comunione tra i coniugi (wet nr. 55 van 6 mei 2015 inzake bepalingen betreffende de ontbinding of beëindiging van de burgerlijke gevolgen van het huwelijk en betreffende de gemeenschap tussen de echtgenoten).

12. Appellante heeft er ook op gewezen dat, gelet op de bepalingen van het Italiaanse recht, artikel 10, eerste volzin, van verordening nr. 1259/2010 op het geding van toepassing is, aangezien artikel 2600, lid 2, van het Roemeense burgerlijk wetboek in feite een omzetting in Roemeens recht is van **[Or. 3]** artikel 10 van verordening nr. 1259/2010. Appellante beroept zich ook op artikel 12 van verordening nr. 1259/2010, in die zin dat de toepassing van het Italiaanse recht kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde van het recht van de geadieerde rechter, zodat de toepassing van het normaal toepasselijke buitenlandse recht moet worden uitgesloten en het Roemeense recht inzake echtscheiding moet worden toegepast.

II. Aangevoerde bepalingen van nationaal recht en aangevoerde nationale rechtspraak

13. Overeenkomstig artikel 2557, lid 3, van het Roemeense burgerlijk wetboek [, dat is opgenomen in] titel I, boek VII, [getiteld] „Bepalingen van internationaal privaatrecht”, „[zijn] de bepalingen van dit boek van toepassing voor zover internationale overeenkomsten waarbij Roemenië partij is, het recht van de Europese Unie of de bepalingen van bijzonder recht geen andere regels vaststellen”.

14. Wat de relevante nationale rechtspraak betreft, hebben de Roemeense rechters een vaste praktijk waarbij zij rechtstreekse toepassing verlenen aan verordening nr. 1259/2010 en de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de uitlegging van verordening (EG) nr. 1259/2010 met betrekking tot soortgelijke feitelijke omstandigheden. Ook de Roemeense rechters bij wie een verzoek om scheiding van tafel en bed is ingediend, waren van oordeel dat een dergelijk verzoek niet ontvankelijk was omdat het Roemeense recht niet in een dergelijke procedure voorziet en in de situatie waarin een verzoek om echtscheiding rechtstreeks bij hen is ingediend zonder dat de Italiaanse rechterlijke instanties vooraf de scheiding van tafel en bed hebben gelast, hebben zij geoordeeld dat een dergelijk verzoek voorbarig is. De Roemeense rechter heeft de vraag waarop het onderhavige verzoek om een prejudiciële verwijzing betrekking heeft nog niet voorgelegd aan het Hof van Justitie en er is op dit moment ook geen verzoek om een prejudiciële beslissing ingeschreven op de algemene rol van het Hof van Justitie betreffende de uitlegging van artikel 10 van verordening nr. 1259/2010 met betrekking tot soortgelijke feitelijke omstandigheden.
15. Artikel 2600, leden 2 en 3, van het Roemeense burgerlijk wetboek bepaalt: „(2) Indien het aldus aangewezen buitenlandse recht de echtscheiding niet of slechts onder uitzonderlijk restrictieve voorwaarden toestaat, is het Roemeense recht van toepassing indien een van de echtgenoten op de datum van het verzoek om echtscheiding een Roemeens staatsburger is of zijn of haar gewone verblijfplaats in Roemenië heeft. (3) Het bepaalde in lid 2 is ook van toepassing wanneer de echtscheiding wordt beheerst door het door de echtgenoten gekozen recht”.
16. [OMISSIS]

III. In casu relevante aangevoerde bepalingen van nationaal recht

17. Artikel 8 van verordening nr. 1259/2010, met als opschrift „Het bij gebreke van een rechtskeuze door de partijen toepasselijke recht” bepaalt: „Indien geen rechtskeuze in de zin van artikel 5 heeft plaatsgevonden, worden echtscheiding en scheiding van tafel en bed beheerst door het recht van de staat: (a) waar de echtgenoten op het tijdstip van aanhangigmaking van de zaak hun gewone verblijfplaats hebben; of, bij gebreke daarvan, (b) waar de echtgenoten hun laatste gewone verblijfplaats [Or. 4] hadden, voor zover dat verblijf niet meer dan één jaar vóór de aanhangigmaking van de zaak is geëindigd, en mits een van de echtgenoten op het tijdstip van aanhangigmaking nog in die staat verblijft; of, bij gebreke daarvan, (c) waarvan beide echtgenoten op het ogenblik van de aanhangigmaking van de zaak onderdaan waren; of, bij gebreke daarvan, (d) waar de zaak aanhangig wordt gemaakt”.
18. Artikel 10 van verordening nr. 1259/2010 bepaalt onder het opschrift „Toepassing van het recht van de geadieerde rechter” dat „[i]ndien het krachtens artikel 5 of artikel 8 toepasselijke recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding, dan wel aan een van beide echtgenoten op grond van diens sekse geen gelijke

toegang tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed verleent, [...] het recht van de staat waar de zaak aanhangig is van toepassing [is]”.

19. In de overwegingen 24 tot en met 26 van verordening nr. 1259/2010 staat te lezen: „(24) In bepaalde gevallen evenwel, meer bepaald indien het toepasselijke recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding of aan een van beide echtgenoten op grond van diens sekse geen gelijke toegang tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed verleent, dient het recht van de staat waar de zaak aanhangig is te worden toegepast. Dit moet echter onverlet laten dat een lidstaat zich op de openbare orde kan beroepen. (25) Met het oog op het algemeen belang moeten de rechterlijke instanties van de deelnemende lidstaten in uitzonderlijke omstandigheden de mogelijkheid hebben om een bepaling van buitenlands recht niet toe te passen indien dit in een bepaalde zaak kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde van het land van de rechter. De rechterlijke instanties mogen zich echter niet op de exceptie van de openbare orde kunnen beroepen om een bepaling van het recht van een andere staat terzijde te schuiven, als dit strijdig zou zijn met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name artikel 21 daarvan, dat elke vorm van discriminatie verbiedt. (26) In de gevallen waarin in deze verordening gewag wordt gemaakt van het feit dat het recht van de deelnemende lidstaat waar de rechter wordt geadieerd niet in echtscheiding voorziet, moet daaraan de uitleg worden gegeven dat het recht van die lidstaat het instituut van de echtscheiding in het geheel niet kent. In dit geval moet het gerecht niet krachtens deze verordening verplicht zijn een echtscheiding uit te spreken. | In de gevallen waarin in deze verordening gewag wordt gemaakt van het feit dat het recht van de deelnemende lidstaat waar de rechter wordt geadieerd het huwelijk niet als geldig beschouwt met het oog op een echtscheidingsprocedure, moet daaraan onder meer de uitleg worden gegeven dat het bedoelde huwelijk volgens het recht van die lidstaat niet bestaat. In dit geval moet het gerecht niet krachtens deze verordening verplicht zijn een echtscheiding of een scheiding van tafel en bed uit te spreken”. [Or. 5]

IV. Motivering van de prejudiciële verwijzing

IV.1 Standpunt van de partijen over de rechtsvraag die ter uitlegging aan het Hof van Justitie wordt voorgelegd

20. Appellante stelt dat het niet nodig is de zaak naar het Hof van Justitie te verwijzen, aangezien er tussen verordening nr. 1259/2010 en de bepalingen van het Roemeense burgerlijk wetboek een duidelijke overeenstemming bestaat, zodat de rechter rekening had moeten houden met de bepalingen van artikel 2600, leden 2 en 3, van het Roemeense burgerlijk wetboek, op grond waarvan, indien het toepasselijke buitenlandse recht niet in de mogelijkheid van echtscheiding voorziet of de echtscheiding onder uitzonderlijk restrictieve voorwaarden toelaat, het Roemeense recht van toepassing is, indien een van de echtgenoten ten tijde van de indiening van de echtscheidingsaanvraag Roemeens staatsburger is of in

Roemenië woont. Verzoekster wees er ook op dat sommige bepalingen van buitenlands recht kunnen worden uitgesloten indien zij onverenigbaar zijn met de openbare orde in de zin van artikel 12 van die verordening.

IV.2 Prejudiciële vraag

21. Het in kaart brengen van het probleem van het EU-recht. Het probleem van het recht van de Europese Unie in deze zaak betreft de uitlegging van de bepalingen van artikel 10 van verordening nr. 1259/2010 [OMISSIS], in die zin dat dient te worden uitgemaakt of de uitdrukking „het krachtens artikel 5 of artikel 8 toepasselijke recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding” restrictief en letterlijk moet worden uitgelegd, dat wil zeggen in die zin dat zij alleen ziet op de situatie waarin het toepasselijke buitenlandse recht niet voorziet in een echtscheiding, in welke vorm dan ook, dan wel ruim moet worden uitgelegd, in die zin dat die uitdrukking ook ziet op de situatie waarin het toepasselijke buitenlandse recht echtscheiding toestaat, maar onder uitzonderlijk restrictieve voorwaarden, wat impliceert dat vóór de scheiding een procedure tot scheiding van tafel en bed moet worden gevoerd, voor welke procedure het recht van de geadieerde rechter geen gelijkwaardige procedurele bepalingen bevat.
22. Noodzaak van een beslissing over het geschil (relevantie van het vastgestelde probleem van het EU-recht). Afhankelijk van de uitlegging van de uitdrukking „het krachtens artikel 5 of artikel 8 toepasselijke recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding”, zal de verwijzende rechter uitspraak doen op basis van het materiële recht dat op het geschil van toepassing is, d.w.z. het Italiaanse recht, dan wel het recht van de geadieerde rechter, d.w.z. het Roemeense recht.
23. [OMISSIS] [Or. 6]
24. [OMISSIS] [de overwegingen 24 en 26 worden hier opnieuw aangehaald]
25. Afhankelijk van de wijze waarop de uitdrukking in artikel 10 „niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding” wordt uitgelegd, ontstaan de volgende mogelijke oplossingen:
26. Een restrictieve uitlegging leidt derhalve tot de vaststelling dat het Italiaanse materiële recht van toepassing is, hetgeen de nationale rechtspraak ertoe heeft gebracht het verzoek in een aantal zaken af te wijzen, omdat het niet-ontvankelijk was (wanneer om scheiding van tafel en bed werd verzocht), voorbarig (wanneer om de echtscheiding wordt verzocht zonder dat voorafgaand daaraan de scheiding van tafel en bed naar Italiaans recht formeel is vastgelegd), dan wel ongegrond, zoals in de onderhavige zaak, waarin de overwegingen van de rechter van eerste aanleg zowel verwijzen naar het feit dat er geen sprake is van een voorafgaande scheiding van tafel en bed tussen de partijen als naar het feit dat een dergelijke scheiding niet toelaatbaar is omdat het Roemeense recht niet in de procedure van scheiding van tafel en bed voorziet. Met andere woorden, de procedurele

belemmeringen, die het gevolg zijn van het ontbreken van een wettelijk kader voor een procedure van scheiding van tafel en bed in het Roemeense recht, hebben geleid tot procedurele oplossingen zonder de mogelijkheid om de inhoud van de vraag te analyseren.

27. De ruime uitlegging van deze uitdrukking, in die zin dat zij ook de situatie omvat waarin het toepasselijke buitenlandse recht echtscheiding toestaat, maar onder uitzonderlijk restrictieve voorwaarden, wat impliceert dat vóór de scheiding een procedure tot scheiding van tafel en bed moet worden gevoerd, een procedure waarvoor het recht van de geadieerde rechter geen gelijkwaardige procedurele bepalingen bevat, leidt tot de toepassing van het recht van de geadieerde rechter, namelijk het Roemeense recht, aangezien de echtgenoten Roemeense staatsburgers zijn die in Roemenië een huwelijk hebben gesloten.
28. Afhankelijk van de vereiste uitlegging zal in het onderhavige geschil derhalve moeten worden bepaald welk materieel recht toepasselijk is.
29. Na onderzoek te hebben gevoerd, heeft de verwijzende rechter vastgesteld dat er in de rechtspraak van het Hof van Justitie nog geen uitspraak over de uitlegging van artikel 10 van verordening nr. 1259/2010 is gedaan.

V. Conclusies. Procedurele maatregelen.

30. Het Gerecht is van oordeel dat de oplossing van het verzoek in hoger beroep afhangt van de uitlegging die het Hof van Justitie aan bovengenoemde rechtsvraag zal geven.
31. Wat betreft de noodzaak om het Hof te vragen om een prejudiciële beslissing, afgezien van de voorwaarde dat de prejudiciële vraag nuttig moet zijn voor de beantwoording van de rechtsvragen die noodzakelijk zijn voor de beslechting van het geschil, stelt de Tribunalul vast dat de bepaling van het Unierecht waar de prejudiciële vraag betrekking op heeft, nog niet eerder is uitgelegd, zodat deze rechter niet is ontheven van de verplichting om de vraag aan het Hof voor te leggen (zie in dit verband arrest van 27 maart 1963, ██████████ e.a., 28/62-30/62, EU:C:1963:628-30/1962).
32. De Tribunalul is van oordeel dat een juiste toepassing van het Unierecht in de onderhavige zaak niet dermate voor de hand ligt dat er geen enkele ruimte voor redelijke twijfel is en de Tribunalul er derhalve van kan afzien het Hof een bij hem opgeworpen vraag over de uitlegging van het Unierecht voor te leggen (arrest Intermodal Transports, C-495/03, EU:C:2005:552, punt 37 en aldaar aangehaalde rechtspraak), en de zaak op eigen verantwoordelijkheid kan oplossen (arrest ██████████ e.a., 283/81, EU:C:1982:335, punt 16). De leer van de acte clair is in casu dus niet van toepassing.
33. Het in de onderhavige zaak uit te spreken vonnis is definitief volgens de regeling inzake beroep naar nationale recht, zodat de Tribunalul overeenkomstig

artikel 267, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gehouden is zich tot het Hof te wenden voor uitlegging van het ter zake relevante Unierecht.

34. [OMISSIS] [de behandeling van de zaak wordt geschorst]

Om deze redenen,

beschikt

de Tribunalul București:

Bij het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt een verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend betreffende de uitlegging van de bepalingen van artikel 10 van verordening nr. 1259/2010, volgens hetwelk „[i]ndien het krachtens artikel 5 of artikel 8 toepasselijke recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding, dan wel aan een van beide echtgenoten op grond van diens sekse geen gelijke toegang tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed verleent, [...] het recht van de staat waar de zaak aanhangig is van toepassing [is]”. Meer bepaald dient te worden uitgemaakt of de uitdrukking „[i]ndien het krachtens artikel 5 of artikel 8 toepasselijke recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding” restrictief en letterlijk moet worden uitgelegd, dat wil zeggen in die zin dat zij alleen ziet op de situatie waarin het toepasselijke buitenlandse recht niet voorziet in de mogelijkheid van echtscheiding, in welke vorm dan ook, dan wel ruim moet worden uitgelegd, in die zin dat die uitdrukking ook ziet op de situatie waarin het toepasselijke buitenlandse recht echtscheiding toestaat, maar onder uitzonderlijk **[Or. 8]** restrictieve voorwaarden, wat impliceert dat vóór de scheiding een procedure tot scheiding van tafel en bed moet worden gevoerd, voor welke procedure het recht van de geadieerde rechter geen gelijkwaardige procedurele bepalingen bevat.

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS] [procedure en ondertekeningen]